

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók
előfizetési pénzek és hirdetések a
kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda:
muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény ide küldendő.

Bérmertelen leveleket csak ismert kezek
től fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Budapest, augusztus 10.

Néhány nap előtt, midőn a magyar államnak az 1874. évi ápril 1-től június hó végeig pénztárilag előfordult tiszta bevételeiről és kiadásairól közöltük a hivatalos kimutatásokat, megjegyeztük, miszerint vissza fogunk térni e kimutatásokra. Teljesítjük ígretünket.

Az ország bevételei az 1874. év második negyedében, vagyis ápril 1-jétől június végeig 27.321,000 frtra rugtak.

Ugyanezen idő alatt a kiadások tettek 45.670,401 frtot. A kiadások tehát az elmúlt évnegyedben 18.349,401 frttal haladták meg a bevételeket. Jókora differentia egy évnegyed alatt.

Ennek legközvetlenebb eredménye az, hogy az ország csupán ezen három hónap alatt fizetett az ideglenes, apró, függő adósságok kamataira 516,159 forintot.

Nem az ország rendes kölcsöneinek kamatai ezek. A világért sem. Az ezekre kiadott összeg külön rovat alatt álls felrugott az elmúlt félévben 5.146,605 forintra.

Ha tehát ide vesszük az elvállalt osztrák államadossági járulékat is, melyre az imént lefolyt fél év alatt 15.658,368 frtot fizettünk, ugy kitűnik, miszerint tisztán adósságok törlesztésére és kamataira fizetett az ország az elmúlt fél esztendő — tehát hat hónap alatt — összesen 21.496,410 frtot.

E kiadásokkal szemben nézzük az ország jövedelmeit. Az egyenes adók jövedelmeztek az elmúlt egész fél év alatt összesen 20.907,725 frtot. És most tessék ebből következtetést vonni pénzügyi helyzetünk jövőjére. Midőn az ország összes egyenes adója nem elegendő arra, hogy az adósságok kamatait és törlesztését fedezhessük, midőn az ország rendes jövedelmeit az adósságok kamatai emészti föl folytonosan — akkor már csakugyan fölösleges minden további szó állapotaink véghetlen nyomoruságos voltának illusztrálására.

A közözügyi költségekre a hivatalos kimutatás szerint 16.481,329 forintot küldött a magyar kormány Bécsbe az elmúlt fél év alatt. Mondanunk sem kell, hogy a közös kiadásokra fordítandó összeg nagy része Magyarországra nézve el van veszve. Abból a pénzből, melyet évenként a közözügyek költségeinek fedezésére fizetni a 67-diki pactum bennünket kényszerít, csak kevés szivároog vissza Magyarországra. Osztrák földön vannak a központi miniszteriumok, osztrák iparosok és gyárosok által történnek a hadsereg felszerelése, a katonai intézetek és fegyvergyárak osztrák területet gazdagítanak.

Az ország összes egyenes adója, mint már említők, alig elegendő az adósságok törlesztésére és kamataira, a tizenhatedfél milliót tévő közözügyi kiadások pedig föl emészti — mint a hivatalos kimutatásokból láthatjuk — az ország összes fogyasztási adóját, az összes államjóságok és államerdők jövedelmeit, az ut, hid és rétvám, valamint a bélyeg, jogilletékek és dijakból befolyó összes jövedelmeit. Az imént elősorolt jövedelmek ugyanis a hivatalos kimutatás szerint az elmúlt fél évben összesen 16.903,481 frtra rugtak, míg a közözügyi kiadások tettek 16.481,329 forintot.

Mi marad ezután az ország tulajdonképeni belsü kiségleteire, mi marad az ország anyagi és szellemi érdekeinek fontartására, megóvására és fejlesztésére?

Van a hivatalos kimutatásban két pont, melyek elvitázhatlanul törvényszerűt tartalmaznak magukban, s melyek fájdalmasan elszomorító bizonyítást tesznek ama roppant rendtelenségről, mely államháztartásunk minden ízében föltalálható.

A hivatalos kimutatás szerint bevett a pénzügyminiszter a múlt évnegyedben kölcsönökből és lombard üzletekből 18.349,397 frtot. Kiadott függő államadosságok kamataira ugyancsak a múlt évnegyedben 516,159 forintot.

Ezeknek egyikére sem volt sem felhatalmazva, sem jogosítva a pénzügyminiszter. Midőn a költségvetést megállapítja a törvényhozás és a kiadások tul-

halaldják a bevételeket, a különbözet fedezése iránt a törvényben mindig gondoskodva van. A törvény mindig meghatározza, hogy a mutakozó hiány fedezésére mi fog szolgálni: a laladó kölcsön vagy függő adósság.

Ha függő adósságról szól a törvény, nincs hatalmában a pénzügyminiszternek, kölcsönt kötni a törvényhozás nélkül, míg viszont, ha kölcsönrel rendel a törvény a deficitet fedezni, nem lehet, nem szabad azt a pénzügyminiszternek lebegő adóssággal eszközölni.

Az 1871. és 72-iki költségvetési törvények a mutakozó hiány fedezhetése végett függő adósságot képező hitelművelet eszközésére utasították a pénzügyminisztert s a pénzügyminiszternek ehhez kellett magát tartani, aminthogy ahhoz is tartotta.

Az 1873. XXXV. törvényezikk azonban már másképp szól. Ez a törvény az 1874. évi költségvetésben a kiadások és bevételek közti különbözetet a 76 $\frac{1}{2}$ millió ezüst forint államkölcsönből rendeli fedezni. — Épen mert kölcsön kötését rendeli el, meg nem engedi a függő adósságinálást.

És mit tesz Ghyecy Kálmán: Azt teszi, hogy a múlt évnegyed alatt csinál 18.349,401 frt függő adósságot s kiad a függő adósságok kamataira 516,159 frtot. Igaz, hogy az első 76 $\frac{1}{2}$ millió kölcsönt elköltötte Kerkapoly, mielőtt oda fordított volna, ahova szánva volt, de hiszen megszavaztatott, a második 76 $\frac{1}{2}$ millió is. Nem függő adósságra lón utalva a pénzügyminiszter, hanem kölcsönkötésre. Miért teszi tehát épen ellenkezőjét annak, amit a törvény rendel? Bizony jobb volna nem hozni törvényt, mint a törvény meg nem tartásával nevétségessé tenni a törvényhozást.

A néptanítók gyűlése tegnap vette kezdetét és ma folytatott nagy érdekltség mellett, hígadtan és komolysággal, mint a hogy azt az ügy megköveteli, mely ép oly magasztos és szép, mint a mily nagyfontosságú szegény hazánkra nézve. Midőn ujjolag is áldást és sikert kívánunk teljes szívünköl derék tanítóink tanácskozásához, adjuk az arról szóló tudósítást alább lehető nagy terjedelemben.

A szombaton tartott miniszter-tanácsról ezeket írja a „Reform“:

A nagyfontosságú kérdés, mely megvitattott, a honvédfőparancsnokság és a honvédelmi miniszterium közti viszály volt, mely a két hatóság illetékességi körének értelmezése fölött még a Szlavóminiszterium alatt kitört, s azóta többször forgott már szőnyegen ugy a minisztertanácsban, mint ő fölsége előtt. Mintegy hat hét előtt az összes ügyiratok — egy halom — áttették a miniszterelnökséghez, hogy a személyesen nem érdekeltek és a fonalak kibonyolításában ügyes Bittó tanulmányozza a kérdést. Most, midőn a királyt a vályi hadgyakorlatokra várják, ezen ügy elintézése is napirendre kerül, s noha a miniszterium már február 15-én és azóta is állást foglalt a honvédelminiszterium mellett és a honvédfőparancsnokság ellen, valóban szükséges volt a dolgot még egyszer átvizsgálni és megbeszélni, mert a kérdés nem épen egyszerű. A tegnapi tanácskozásban Fehérvári államtitkár is részt vett, s ő és Szende miniszter a minisztertanács előtt, tiük ismeretlen határozataival Bécsbe utaztak.

„A főrendiház távollevő tagjai az elnökség által értesítettnek, miszerint az összeférhetlenségről és a választási iránti joggyakorlatról szóló törvényjavaslatok folyó hó 13-án d. e. 11 órakor tartandó ülésben érdemleges tárgyalás alá vétetnek.“

A kormány mintegy 90 táviratot küldött szét a főispánok és más főrendi tagok behívására, hogy a választási törvényjavaslat tárgyalásánál itt legyenek. Ugy látszik azonban, hogy a nagy urak nem igen jönnek. A mai ülésen mindösszesen 16-an voltak.

Bécsben a király elnöklete alatt minisztertanács tartatik, melyre tegnap meghívtak és tegnap este el is utaztak: Bittó István miniszterelnök, Ghyecy Kálmán, Zichy József gróf, Szende Béla és Bartal György miniszterek.

Ivackovics szerb patriarcha pénteken tette le Bécsben a király kezeibe az esküt, mint belső titkos tanácsos. Szombaton Budapestre jött s vasárnap meglátogatta Bittó, Trefort és Pauler minisztereket.

Honvéd emlék és Hentzi szobor.

Említettük már, hogy Buda ostromának 25 éves évfordulója alkalmából Budán honvédelemeket akarnak felállítani. Az emlék tervét Halász László szobrász már el is készítette. Most épen helyet keresnek a szobornak, s az e célra kiküldött bizottság kijelentette ugyan, hogy a honvédszobornak mindenesetre a városban kellene felállítatni, de mi-

vel a Hentzi-szobor már ott van, tekintve az ország politikai viszonyait, a honvédelem ott fel nem állítható, hanem a krisztinavárosi templom előtti félreeső helyet jelölje ki a bizottság, mint olyat, melyen a honvédszobor felállítandó lesz. És ebbe a fővárosi építészeti bizottság is beleegyezett. Tehát az „ország politikai viszonyai“ megkövetelik, hogy hazánk ellenségének fekete sárga szobra ott díszeljen továbbra is a hazafias érzület örök szegényére és Buda várának kellő közepén.

Tehát az „ország politikai viszonyai“ meg nem engedik, hogy a nemzet jogaiért elhullott hős honfiak emlékét az egyedüli illetékes helyen felállíthassa a kegyelet és hazafias kötelesség.

És azt akarják, hogy az ország ily „politikai viszonyai“ mellett küzdjön és lelkesedjék a nemzet. Ongyilkosságra való örült kényszerítés.

A baranyamegyei gazdasági egyesület Pécssett termények, kis gazdasági gépek és eszközök kiállítását rendezi. A megnyitás szeptember 27-én lesz. Figyelmeztetjük tehát a megye gazdaközönségét s mindazon iparosokat, kik gazdasági eszközök készítésével foglalkoznak — miszerint ebbeli törekedésüket a kiállításbani résztvétel által támogatni s ebbeli szándékukat — kellő intézkedhét végezt — mielőbb Liebbald B. egyesületi titkárnál (Pécs, siklósi-utca 32. szám) szóval vagy írásban bejelenteni sziveskedjenek. Tevékenység és érdeklődés — ez az, a mi előhaladásunkat elősegíti és biztosítja.

Mit szóljunk ehhez?

Nagyváradon történt s a „Nagyvárad“-ban olvassuk a következő gyönyörű esetet:

Az ujonnan épült helybeli kir. jogakadémiánál asztalos munkák is szükségesek voltak a felszereléshez. Ezek költség előirányzatának elkészítésével az építés vezetésével megbízott helybeli m. kir. mérnöki hivatal Serdült Bálint és társai iparosoktól megrendelték a szükséges munkákat. Megbízásuknak megfelelően, az előirányzatot elkészítették, 8491 frt 52 krt. vevén föl az előirányzatba s egyszersmind, miután a vállalatot maguk is óhajtják vala megnyerni, kérdést tettek a mérnöki hivatalnál az iránt, hogy minő modalitások mellett fog a vállalat kiadni, s a mérnöki hivatal azon korreect választ adá: pályázat útján, az árlejtési hirdetmény majd ki leend írva, várjanak addig s akkor álljanak elő ajánlataikkal.

Ezek tehát ebben megnyugodván vártak. Történt azonban, hogy július elején arról értesültek, hogy a szerződést a mérnöki hivatal Rothman Lipót vállalkozóval kész alatt az árlejtés mellőzésével már megkötötte, s a szerződés jóváhagyás végett Trefort ur előtt fekszik.

S a hír valóban igaz volt, sőt több volt mint igaz, mert nem is az általuk készített előirányzat alapján kötö meg Rothmannal a mérnöki hivatal a szerződést, hanem egy újabb sok tételében fölebb emelt előirányzat alapján. Az általuk előirányzott összeg ugyanis, mint már említők, 8491 frt 52 krt. tesz, az újabb előirányzat pedig 8668 frt 40 krt. Így még nem volna valami nagy különbség, de ha tekintetbe vesszük, hogy egy könyvtári készülék, mely az előbbibe fölve s 820 frtra értékelve volt, az újabb előirányzatba nem vétett föl, — kitűnik az, hogy a felemelés folytán a különbség 792 frt 88 krt. tesz.

Ezen kéz alatt kötött s az állampénztár kizsebelésére czélzó botrányos eljárás ellen az említett iparosok kérvényt nyújtottak be Trefort miniszterhez, de hiába volt minden, mert a vallás- és közoktatásügyi miniszterium a kérdéses munkálatokat a 19215/74. számú leirata szerint Rothmann Lipótnak adta át, átadta a becsületes és nyílt versenyben bízó iparosok gyalázatos kijátszásával, átadta egy kéz alatt kötött szerződés alapján, átadta egy nem iparosnak, hanem kereskedőnek, ki azokat majd Bécsből szállíttatja le, átadta iparosaink kárára, kik az azokból jöhető csekély, de becsületes haszontól elesnek, s átadta hazánk pénzügyeinek világos kárával sokkal drágábban, mint amennyiért azokat a többször említett iparostársaság kiállítani ajánlkozott.

A főrendiház ma rövid ülést tartott, melyben Szőgyény Marich László betérjesztette a közjogi és törvénykezési bizottság jelentését az összeférhetlenségről és a választási törvényjavaslatról. A javaslatok csőtörtökön fognak tárgyalatni.

Megemlítjük itt, hogy a bizottság jelentéséhez külön vélemények is vannak csatolva. Az incompatibilitási javaslatához csatolt külön véleményt gr. Keglevich Béla s báró Majthényi László irták alá s abban azt kívánják, hogy csak a premontrék, ciszterciaták, benczések és kegyrendiek lehessenek a szerzetesek közül képviselők; míg a bizottság többsége minden szerzetesrendet (s így tehát a jezsuitákat is) a képv. állással összeférhetőnek tart. A választási javaslatához benyújtott kisebbségi indítvány szintén gr. Keglevich Bélától ered, s abban a választási

ya-társaság.

mellett ünnep- és

és vissza

Május hó tartamára a

rténni.

atnak ki, melyekért a II.

beváros, kigyo-utca 2-ik szám alatt kigyo
és városház-utca sarkán, (Rottenbiller-főle
házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.
Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a
gyógyszerek megküldetnek.

javaslat 12 §-ának az adóra vonatkozó 5-dik pontja, s az ezzel összefüggésben levő 108-ik §. kihagyatása kívánthatik.

Pestről írják a „N. fr. Pressének”:

A magyar kereskedelmi miniszteriumban az **osztrák-magyar keresk. és vámszövetség** tárgyában tartott értekezlet alapját, mint tudjuk, a Matlekovics S. oszt. tanácsos által felolvasott jelentés képezte, mely jelentés rövid kivonata a magyar keresk. és iparkamarák e tárgyban beérkezett véleményes jelentéseinek. Matlekovics szerint egészben véve 31 véleményes jelentés érkezett be és pedig 18 a földm. egyletektől, 12 a keresk. és iparkamaráktól és 1 az orsz. iparegyesülettől. Ezenkívül a gyöngyösi febr. 21-ki általános ipargyűlés jelentése. Az említett 31 jelentés közül 24 helyesli a szerződés általánosságban, önálló vámtételeket kíván 5, míg kettő nem nyilatkozik határozottan, t. i. a borsod-miskolczi földm. egylet, mely a mostaninál jobb szerződés kötését, és a csanádmezei, mely a jelen szerződés ideiglenes fentartását kívánja. A gyöngyösi továbbá a szerződés felbontását s a hazai iparnak védvám általi biztosítását kívánja. Az orsz. iparegyesület szintén azok közt van, kik egy külön magyar vámtételek felállítását kívánják, és pedig 1) mert a szövetség az államháztartásnak érzékeny kárát okoz; sem a keresk., sem az iparérdekek nem mozdíthatnak kellően elő a közös vámtételek mellett s 2) ha mi a szabadkereskedés elvét hangsúlyozzuk, Ausztriának el kell távolítania a fenálló védvámokat, ami kárral jár az osztr. iparra nézve.

Az új „Presse” írja:

Az **„UnioBank-”** kal a magyar északkeleti vasút építése körül felmerült kártérítési igények tárgyában a magyar kormány részéről kiküldött bizottság a közelebbi napokban be fogja fejezni tanácskozásait s ez megtörténvén a minisztertanács elhatározása szerint tudatni fog az UnioBankkal, mely mérvben fognak igényei, természetesen a magyar országgyűlés jóváhagyásával, tekintetbe vétetni. Addig a kártérítés magasságáról szóló számszerű adatok nem egyebek üres kombinációk. — Mint értesülünk, az UnioBank felévi zárszámadásának beírását szintén a kártérítési kérdés utánra halasztotta és pedig azon oknál fogva, mert bizonyos követelések az északkeleti vasút üzletből fel vannak véve a zárszámlába s ezek elesnek, ha általán-kárpótlásban történik a megállapodás.

A „Magyarhoni tanító-egyletek országos szövetségének” közgyűlése.

A megyeház nagy termében tartott meg a szövetség második közgyűlése aug. 9-én. Rill József elnök megnyitván az ülést, üdvözlö az egybegyűlteket. Ezután napirendre térvén, felolvastatik az igazgatóság évi jelentése, mely tudomásul vétetett. A törvényrevisioja tárgyában Schneider István előadó azon indítványt teszi, hogy a szövetség csatlakozzék az országos közoktatási tanácsnak e tárgyban már kidolgozott javaslatához.

Vasadi Balog Lajos nem fogadja el a javaslatot, s a következő javaslatot terjeszti be: Mondassék ki a törvényben: 1) az állami iskolázatás kötelezettsége, 2) a tanító állás önállósítása, 3) a közoktatásügyi miniszteriumnak a vallástól való elválasztása.

A tárgyhöz többen Schneider értelmében szólván Rill Balog javaslatát pártolja, de óhajtja, hogy e tárgyban várják meg az országgyűlés intézkedését. Szóltak még Simay, Schneider, Herendi Kálmán, Elemi Sándor stb. végre szavazásra kerülvén a dolog, a közgyűlés Schneider indítványát fogadja el, de a mellett V. Balog nézetét is magáévá teszi, de erre nézve most intézkedni nem akar.

A nyugdíj tárgyában Fuchs Ádám javaslata felolvasatván elfogadtatik. E javaslat a tanítókat tekintet nélkül a korra — 30 évi szolgálat után fizetésüknek megfelelő teljes nyugdíjban kívánja részesíttetni.

A nyugdíj kérdése és a törvényrevisioja egy memorandumban lesz az országgyűlés elé terjesztendő. A kivitellel az igazgatóság bizatott meg.

A népirodalomra vonatkozólag Györgyössy Rudolf előadja, hogy a ponyvairodalom kiszorítása tekintetéből a népirodalom terjesztését üdvösnék tartja és azt előmozdítani törekszik. E javaslat elfogadtatott.

A sopronyi ügy két tárgyat tartalmazván, az egyik, mely a „Kismártonvidéki tanítóegylet”-nek pandurok által történt szétkergetését illeti, minthogy e botrányos ügy békés uton kiegyenlítettett, tárgyalás alá nem került. A másik, mely a templomi szolgálatnak a tanítói állástól való elválasztását illeti, minthogy az ügy a törvényrevisióba ütközik, további intézkedés végett az igazgatósághoz utasított.

A „Magyar Néptanító” mint az egylet közlönye ügyében Rill kijelenti, hogy a szerkesztéstől viszalép. A lap érdekében egy 9 tagú bizottság küldetik ki, mely a lap fennmaradása érdekében tanácskozzék.

A szerződési okmány módosítására 5 tagú bizottság küldetett ki, melybe Rill elnöke alatt Trájtler, Fuchs, Schneider István és Schmidt Boldizsár választottak meg.

A tisztviselők megválasztásánál a szerződésben foglalt kisorsolás elejtetvén, a kiegészítés 5 percnyi szünet után következőleg ejtetett meg: A központból beválasztottak a választmányba: Palkovics József, Hetzer József, Priczel János. A vidékről: Szélg János, Bodza István, Eisenkolb Aurél, Dobos István, Reberits Imre, Györgyössy Rudolf, Timkó Lajos, Vasadi Balog Lajos, Karner István, Herendi Kálmán, Linzbauer Antal, Schmidt Boldizsár, Öveges Alajos, Fejér Zsigmond, Stara József, Mák Lajos, Leitgeb és Kregeszits. Felhatal-

*) Ezt magunk is nagyon kíváncsian várjuk. Szerk.

maztatott továbbá az igazgatóság, hogy szükség esetén magát kiegészíthesse.

V. Balog Lajos azon indítványa, hogy a szövetség a kormánytól a tanítók számára ingyen levelezést eszközöljön ki, elvetetett.

A napirend ki levén merítve, az elnök a szövetségi eszme minél nagyobb körben való terjesztésére híván fel a tagokat, a gyűlést d. u. 1 órakor bezárja.

Az egyetemes tanítógyűlés.

A második magyar tanítógyűlés megkezdődött. A tanítók imponans számmal (1500-an) jelentek meg a fővárosban, megeléjntve annak nyilvános helyeit. Többen jöttek közülök családostul, de a gyűlésen jelen levők nagy része nem mint vendég, hanem mint küldött jelent meg, a mint arról a gyűlés „Ertesítő”-jében közölt névsorból kiki meggyőződhetik. Epen jókor jött e tanítógyűlés a holt idényben, midőn a tárgyat kereső közvélemény, ez oly fontos s tán máskor nagyobb zajt ütő dolgok miatt figyelembe sem vett tárgyra az érdeklődés egész erejével rátepedhat.

Az előértekezlet tegnap, vasárnap, délután tartott meg Molnár Aladár elnöke alatt. Az országház tanácskozási terme nem volt képes befogadni a roppant tömeget, azért annak egy része a karzatokon foglalt helyet s azt is egészen megtöltötte. A gyűlésen jelen voltak: Szász Károly, Ballagi Károly, Szász Domokos, Bója Gergely, sőt külföldi is, Bopp, a híres stuttgarti tanár stb.

Molnár elfoglalván az elnöki széket, meleg hangon üdvözlö az összegyűlt tanfőriakat. Ezután felolvastatván az ügyrend, az egyhangulag elfogadtatik s annak értelmében egy kandidáló bizottság küldetett ki, mely Dr. Tavassy Lajos elnöke alatt, Simay József, Schneider István, Vasadi Balog Lajos, Király Pál József, Paál Ferencz, Bálint Mihály, Hajgató Sándor, Dr. Emericz Gyéza, Tanos Imre, Lakits Vendel és Kerékgyártó Elekbe állott.

A kandidáló bizottság működése alatt Péterffy Sándor, a bizottság elnöke, jelentést tesz e bizottság működéséről s annak intézkedéseiről. A gyűlés költségei 4000 frtra rúgnak; a mennyiben a tagdíjakból ez összeg nem telnek ki, a hiány fedezése gyűjtés útján fog eszközöltetni.

Ezek után megállapították a gyűlések napirendje. Nagygyűlések csak hétfőn és szerdán fognak tartatni. A szakosztályi ülések kedden tartatnak.

Ezután megállapították a tárgyalások sorrendje. A hétfői közgyűlésen a következő tételek lesznek napirenden: 1) a tanterv részletes megállapítása; 2) a tankönyvek s taneszközök meghatározása; 3) a tandíj kérdése; 4) a népisola viszonya a közép-iskolához és szakiskolához; a szerdai napirend: 1) a nyugdíj kérdése; 2) az ismétlő iskolák; 3) a felnőttek oktatása; 4) a póttanfolyamok.

Egy kérdéshez csak egyszer, akkor is 10 percznél tovább nem szabad szólni; egy tárgy fölött a tanácskozás csak 1 1/2 óráig folyhat, midőn a kérdést az elnök szavazás alá bocsáthatja.

Ezek után a kandidáló bizottság előterjesztette javaslatait. Minden állásra 3—3 jelöltet állított fel, a gyűlés pedig ezekből felkiáltás útján választott.

Elnöké közfelkiáltással Molnár Aladár választott meg. Elnök lett dr. Emericz Gyéza, másodalelnök Péterffy Sándor, jegyzők: Lakits Vendel, Vas Máttyás, Kerékgyártó Elek és Rákóczy Lajos.

Ezzel az előértekezlet véget ért.

Az első nyilvános ülés ma reggel 9 órakor kezdődött. Az elnök a gyűlést megnyitván, a tegnapi gyűlés jegyzőkönyve felolvastatik s hitelesítetik.

Ezután Szász Károly miniszteri tanácsos üdvözlö a tanítógyűlést a miniszterium nevében. Kijelenti, hogy mint a tanúgy munkása s egyszerű tag akar részt venni a gyűlésben. (Élénk helyeslés.)

Ráth Károly, Budapest főpolgármestere, önmaga s a főváros nevében üdvözlö a tanítógyűlést.

Ezután Molnár Aladár elnök mondta el megnyitói beszédét, melyből közöljük a következőket: Midőn 4 évvel ezelőtt első gyűlésüket tartották a magyar néptanítók, egészen más szellem lengette át az országot mint most. Akkor a közoktatásügy élén Eötvös állott, ki a népnevelést a magyar állam fő alapkövéül hitte. Akkor a néptanítók is telve reménnyel a régen várt jobb sors iránt gyűltek össze a fővárosba.

De azóta a körülmények nagyon megváltoztak. A népoktatás helyett a felsőbb oktatás tartatik fontosabbnak, az Eötvös alatt megkezdett, számtalan fontos intézmény abban hagyott, melyben nem lehet tagadni, nagy része volt az állam szorult pénzügyviszonyainak is, melyek fájdalommal kell megvallanunk a népoktatásügyét háttérbe szorították.

Az ily körülmények közt támadt azon kérdésekre: vajon alkalomszerű volt-e a néptanítóknak ezen összejövetele? mi célja, mi haszna van ennek jelenleg? könnyen adhatunk feleletet.

Szükséges az országnak ily szigorú körülményei közt is, talán épen azért, mert most leg hamarabb eleljeitének, figyelemzetni az illetőket a népnevelés fontosságára. Szükség figyelemzetnünk őket arra, hogy a pénzajókat 3—4 évi állás és a mellett való takarékoság mellett ki lehet heverni, de a közoktatás terén csak egy két évi mulasztás okozta veszteségeket is egy egész nemzedék szenvedni élethosszant. (Élénk helyeslés.)

További feladata e gyűlésnek az oktatás mikéntjéről, a taneszköz minőségéről véleményt adni, azokat megvitatni; mert nálunk eddig az iskolának csak terjesztésével, de annak berendezésével keveset törődtek. Az itt eszközözendő reformok meghatározása pedig, melyet a tanítógyűlés van hivatva tenni, a legkevesebb pénzállozattal kivihető.

A tanítógyűlés jelentékeny erővel, a képezdek tanáraival szaporodott; e körülmény, az elméleti tudományok és a gyakorlati tanítás férfainak érintkezése csak használat a magyar közoktatásnak.

Tanácskozunk kell — hisz 1500 néptanító van itt együtt — a népisola tanítók anyagi helyzetének javításáról is. — Hisz ha a tanító ment az anyagi gondoktól, akkor sokkal nagyobb lelkesedéssel szentelheti magát hivatásának.

De ebből még nem következik, hogy az ország anyagi helyzetét tekintetbe nem véve, formuláznók követeléseinket, vagy hogy jogos kívánalmaink nem teljesülvén, ezáltal az iskola szenvedjen. Nem uraim! sőt vigyáznunk kell, hogy ily értelemnek árnyéka se forduljon elő szavainkban. Mi jól tudjuk, hogy nem egyszerre, de fokról fokra, lépcsőről lépcsőre emelkedve, kell magunkat jobb sorsra felküzdeni. És ez emelkedésnek nem csak ez egy útja van, hogy kívánalmainkat hatóságnak, országnak előadjuk, hogy töltsek be, van még egy más út is. Közpályán működő tisztviselőket a nép azon mértékben becsül és méltányol, a mely mértékben azoknak működését magára nézve szükségesnek érzi. Meg vagyok győződve, hogy a mily mértékben emelkedik a néptanítói kar működése által a nép nyelvtelisége, azon mértékben fognak részükre mind nagyobb anyagi és erkölcsi elismerést kivívni.

Végre szükséges volt még e tanítógyűlés legkivált azért, hogy az ország különböző vidékeiről összegyűjtött tanítók kölcsönös eszmecseréje folytán tájékozzák magukat az általános helyzet iránt.

Adja isten, hogy mint az apostolokra pünköszt követő években a szent lélek, mely által szólván a különböző nyelvekkel is meg tudták érteni a kereszténység igazságait, úgy a mi együttlétünkön is fejlődjék ki a magyar néptanítói karban egy oly erős közszellem, a mely által lelkesítve önk és haza különböző ajku gyermekei között sikerrel bírják terjeszteni a közös magyar nemzeti műveltséget. (Hosszan tartó élénk helyeslés és taps.)

Ezután napirendre térvén, az elnök felhívja dr. Emericz Gyéza iglói tanítóképezdei igazgatót, hogy előadását kezdje meg.

Az előadás címe: „A tanterv részletes megállapítása s a tananyag csoportosítása.” Ezen cím alatt a szerző igen részletesen fejtegeti a tantervet, az egyes tanórák számát s egy-egy általános tantervet mutat be a 6 tanítóval, s az 1 tanítóval bíró iskola számára. Végül a következő határozati javaslatot nyújtja be. 1) Neveztessek ki egy bizottság, melynek feladata lenne általános és részletes óratervezetet kidolgozni s azokat a legközelebbi általános tanítógyűlés elé terjeszteni. 2) Szóltassanak fel az ország valamennyi tanítóegyleteit, hogy azok minden egyes tantárgy tanmeneteit kidolgozzák és a lapok útján közöljék.

Emericz indítványa felett hosszú vita fejlődött. E vitában Kilenyi M., Szász K. stb. vettek részt mindannyian szükségesnek látván a vallástanítást, csak Méry (Pozsonym.) szólalt fel ez ellen, egészen a felekezetekre kívánván azt bizoni. Szavazásra kerülvén a dolog, több beadott javaslat közül az Emericzé fogadtatott el.

Ezután Róth Vilmos helybeli képezdei tanár értekezett „a tankönyvek és taneszközök megválasztása” cím alatt. E tárgyban a következő javaslatot adja be:

1. A tankönyvek és taneszközök meghatározására legelső rendben a szakértelmű illetékes és ezt képviselik a tanítók.
2. A hazai iskolákban használandó tankönyveket és taneszközöket egy kebelüköbéli évenként választandó tankönyvbíró bizottság ajánlata alapján határozzák meg a megyei tanítói testületek.
3. A vármegyei tanítói testületek a már meglejtett vagy csak meglejtendő tankönyvek közül kiválasztják és használatának talált tankönyvek és taneszközök sorát terjesztik fel a tanfelügyelőség útján a közoktatási miniszteriumhoz helybenhagyás végett.
4. A feltérjesztett tankönyveket és taneszközöket a közoktatási miniszterium főfelbíráló czéljából vagy az országos közoktatási tanácsnak adja ki, vagy saját kebelében bírálja meg. Az el nem fogadott taneszközök egy kimerítő indokolás kíséretében az illető tanítói testületnek volnának visszaküldendők.
5. A miniszterium által helybenhagyott tankönyvek és taneszközök közül a több tanítóval bíró népisola tanítói testülete és az egy tanítóval bíró népisola tanítója belátása szerint választatja az illető iskolában használandókat.
6. Az így végreleszen megállapított tankönyvek és taneszközökről az iskolai tanítói testület, illetőleg az egy osztályú iskola tanítója tudomásul végett tegyen jelentést a helyi iskolaszéknak.
7. A közoktatási miniszterium megengedheti oly tankönyvek és taneszközök használatát is, melyeket hífelekezetek, társaságok, iskolai községek vagy egyesek ajánlottak. De sem a felekezetek, sem a társaságok, sem pedig a magánosok által fentartott iskolákban nem szabad más tankönyveket és taneszközöket használni, csak melyek a közoktatási miniszterium használati engedélyt bírnak.
8. Nem tartván czélszerűnek a külön felekezeti tanítóegyletek alakulását, a felekezeti iskolák tanítói, hgy a községekkel együtt gyakorolhassák a kijelölési jogot, legyenek a törvényre vétellel vármegyei tanítói testületek tagjaivá.

A taneszközök kérdéséhez hozzá szóltak Molnár F. és Györfly J. Karanésy D. (vásárhelyi ref. pap) azt állítja, hogy a tankönyvek megbírálásánál nem a tanítók, hanem a papok az illetékesek, vagy hogy a miniszterium által helybenhagyott könyveket a felekezeti iskolák nem kötelesek használni. A tiszteletes kinevetetett sületlen állításával.

Ezután némi módosítással mégis elfogadták az előadó javaslatát.

Következett a 3. tárgy „A tandíj a népisola bányán és annak kezelése”. Erre vonatkozólag Várdy K. hosszabb javaslatot ad be, mely szerint, a tandíj népisolákban s képezdében eltörölendő, mi ha egyelőre nem eszközölhető, a tandíjt ne a tanító, de az isk. pénztárnok szedje. Többen szóltak fel e kérdésben s végül a javaslat elfogadtatott.

Ezután dr. Kis A. nkörösi képezdei igazgató szólt „A népisola viszonya a közép- és szakiskolához” cz. tárgyhöz. Szerinte e viszony csak úgy oldható meg, ha a nép zöme 16—18 éves koráig teljesen egyenlő képezdében részesül, addig is emeltessék oda a népisola, hogy növendékei a középiskolába belépessenek; s míg mindenféle tanító egy főtanodában nyerhetne kép-

zést, addig is a polg. isk. tanítóképezdek s a 6. oszt. népisola mellett tessenek életbe.

György Aladár indítványa, hogy a polg. iskolák s fensőbb iskolák különbséget megszüntetni s a polg. iskolák általánossá tartsa. — Wevány. — Kleinmann az elkészült Szóltak még Tavassy, Emericz és mások, akik csaknem egyhangulag Kiss Á. A. mindkét módosítása elfogadtatott órákor véget ért.

KÜLFÖL

Napi szemle. A spanyol külügyér aláírásával köriratok a külhatalmaknál levő követelések, karlisták kegyetlenségeire s a szakadékok okulásra a fanatismust és a tartományok, ugymond, melyek minden előnyét élvezték a spanyol kormány osztozkodtak volna az ország területekben. Nálunk a kiváltságolt akar egy gyűlött és utált kormányfőt tolni, melyet a nemzet, mint szabad rőt, határozottan visszatasít. A rövid szóval jellemezhető: hálátlanság. A vallás egyedül csak képmutató lista bandák rablás és gyilkolás köze. — A körirat ezután felsorolja a cuencai vérfürdőt s az olti mérszárvalatosan konstálva vannak, s vélt tiltakozását hallatta már az egész európai számtalanszor volt Spanyolország pusztítások színhelye, de ily mérvű soha. A kormány és a nemzet meg fog retten vissza semmi áldozattól, hogy elnyomja. Fanatismus és despotizmus mással szövetkezve diadalmaszkodni a folyjon bár még egyszer annyi vérfürdő annyi város. Ma mint 1839-ben és 1841 az igazságnak az igazságtalanság ellen zsarnokság ellen s az emberiséget felékeszmének, az öt lealacsonyító és elkedvező lenni. — Végül megjegyzi a véleménynek nincs szüksége világozgatásokra, mely a legnagyobb mérvű selytetik különben is a spanyol kormányoknál levő spanyol képviselőknek ragadniok minden alkalmat, hogy hivatalosan rámutassanak a valódi tény háború okait, melyeket a karlisták ölték elő.

Az interventiót a spanyol sajtó napról napra hátravételt csak néhány angol lap, közöttük a „Times” tesz. E lapok az angol sajtó közelebbi trónbeszéd is határozta interventiót határozottan kárhóztatta közelebbi számában eme skandalus. — Angolok, kik ő spanyol felsége VII. Györgyvel rokonszenveznek, az angol minité jelentését a Great Queen utca dában megkapathatják. — A mivel a zottság fenállása nyilván van a spanyol tisztt Berlinbe fegyverszállítás ügyében, mely iránt a zödszött köztölt a spanyol kormány egy berlini kormányának semmi kifogás minthogy népjogi elvek szerint a karmányánt el nem ismeri.

TÁVIRATOK

Zágráb, aug. 10. A bán azon döközik-e a kormány tvjavaslatot terközigazgatás szervezésére s értekezletgyar kormányván — azore választ ad be fog terjesztetni s hogy a magyar dályt nem gördit az elé. — A ház tulaszt. — Jókai a határvidékek Hozése iránti tett interpellatiót.

Nápoly, aug. 10. A déli és hivatalnokánál házmozgások tartatt hivatalnokai el is fogott és több láz

Róma, aug. 10. Garibaldi

Barcelona, aug. 9. Nagy zavarminthogy a közlben 2000 karlista m

Versailles, aug. 10. A német belileg közölte Décazes hg külügyérelismerni szándékozik a spanyol korm

Kissingen, aug. 10. Bismarck ményvel fejezte be a fődörkúrát s

Bécs, aug. 10. Mint a német körtgyezék, mely a madridi b

hívja fel a hatalmakat, szombaton ér

dul csak az elismerés oportunitás

szoritkozik.

UJDONSÁG

Időjárásunk tegnap délután ó

után egyszerre ószi válnozott. A lát

borítják s csipős északnyugati szél

házak tetejeit, kéményeit s százanke

kokat és korbácsütések gyanánt ver

erővel, a képezdek taná-
az elméleti tudományok
érintkezése csak használ-

z 1500 néptanító van itt
yagi helyzetének javításá-
z anyagi gondoktól, akkor
zentelheti magát hivatá-

zik, hogy az ország anyagi
formulázni követeléseink
k nem teljesülvén, ezáltal
m! sőt vigyáznunk kell,
se forduljon elő szavaink

egyszerre, de fokról fokra,
ell magunkat jobb sorsra
nem csak az egy utja van,
országunk elődjük, hogy
at is. Közpályán működő
ben becsül és méltányol,
dését magára nézve szük-
dve, hogy a mily mérték-
működése által a nép mi-
k részükre mind nagyobb
vni.

e tanítógyűlés legkivált
vidékeiről összegyűjtött tani-
a tájékozzák magukat az
ostolokra pünkösti együtt-
szólva a különböző nyelv-
kereszténység igazságait,
fők ki a magyar néptanít-
m, a mely által lelkesítve
vermeike között sikerrel
ar nemzeti műveltséget.

taps.)
az elnök felhívja dr. Eme-
gazgatót, hogy előadását
a nterv részletes
a nanyag csoport-
a szerző igen részletesen
tanórák számát s egy-egy
tanítóval, s az 1 tanítóval
kező határozati javaslat-
eti egy bizottság, melynek
etes óratervezetet kidol-
átalános tanítógyűlés elé
el az ország valamennyi
egy tanítvány tanmenet-
közölkék

hosszu vita fejlődött. E
vettek részt mindannyian
ást, csak Méry (Pozsony-
a felekezetre kívánván
a dolog, több beadott ja-
tatott el.

eli képezdei tanár érteke-
a n e s z k ö z ö k m e g -
E tárgyban a következő

zök meghatározására legelső
lépésük a tanítók.
adó tankönyveket és taneszkö-
adó tankönyvből bizottság
gyei tanítói testületek.
k a már megjelent vagy csak
élesztett és használhatónak ta-
erjeszték fel a tanfelügyelőség
gyei tanítói testületek.
k a már megjelent vagy csak
élesztett és használhatónak ta-
erjeszték fel a tanfelügyelőség
gyei tanítói testületek.

és taneszközök a közokta-
l vagy az országos közoktatási
n bírálja meg. Az el nem fo-
kolás kísérletében az illető tani-
k.

hagyott tankönyvek és taneszkö-
piskola tanítói testülete és az
látása szerint választhatja az

tanítványok és taneszközök-
az egy osztályú iskola tanítója
helyi iskolásként.
megengedheti oly tankönyvek
ket hi-felekezeti, társaságok,
ttak. De sem a felekezetek,
yosok által fenntartott iskolák-
taneszközöket használni, csak
számlhatási engedélyt bírják.
áltilon felekezeti tanító-egyle-
tanítói, hogy a községekkel
a legyenek a törvény beteltele

kozó szoltak Molnár
e s y D. (vásárhelyi ref.
k megbírásiánál nem a
resek, vagy hogy a minisz-
yveket a felekezeti isko-
szteletes kinevezett sü-
négis elfogadták az előadó

A tandj a népis-
Erre vonatkozólag Vá-
d b e, mely szerint, a tan-
törleendő, mi ha egyelőre
a tanító, de az isk. pénz-
fel e kérdésben s végül a

osi képezdei igazgató szó-
o n y a a közép- és szak-
e viszony csak ugy old-
-18 éves koráig teljesen
g is emeltessék oda a nép-
piskolába belépessenek s
adában nyerhetne kikép-

zést, addig is a polg. isk. tanítóképezde főtanodává alakít-
tassék s a 6. oszt. népiskola mellett az ismétlő iskolák lép-
tessenek életbe.

G y ö r g y Aladár indítványozza, mondja ki a gyű-
lés, hogy a polg. iskolák s fensőbb népiskolák közt fenálló
különbséget megszüntetni s a polg. tanodákat ez értele-
ben átalakíttatni óhajtja. — W e i s z helyesli ez indít-
ványt. — K l e i n m a n n az elkészítő osztály mellett
szólal fel. — R ó t h V. György indítványát pártolja. —
Szóltak még Tavassy, Emerich és Kiss A. — Szavazás-
nál csaknem egyhangulag Kiss A. nézetei mellett György
A. mindkét módosítása elfogadtatott. — Ezzel az ülés 3¹/₄
órákor véget ért.

KÜLFÖLD.

Napi szemle. A spanyol kormány Ulloa
külgügy aláírásával k ö r i r a t o t intézett m. hó 29-ről
a külhatalmanknál levő követeléhez. A körirat utalván a
karlisták kegyetlenségére s a szakadatlan polgárháborúra,
ezeknek okául a fanatismust és a tudatlanságot említi fel.
A tartományok, ugymond, melyek a karlismus bölesői,
minden előnyét élvezték a spanyol nemzetiségnek anélkül,
hogy osztozkodtak volna az ország egyéb részei által viselt
terhekben. Nálunk a kiváltságokat ázadó. A kisebbség
akar egy gyűlölt és utált kormányformát a nemzet nyakára
tolni, melyet a nemzet, mint szabadságaival össze nem fé-
rőt, határozottan visszautasít. — Átalában a felkelés két
rövid szóval jellemezhető: hátlatlanság és politikai vakság.
A vallás egyedül csak képmutatás ürügyül szolgál s a kar-
lista bandák rablás és gyilkolás közepette vallásról beszél-
nek. — A körirat ezután felsorolja a folyók agyonlövését,
a cuencai vérfürdőt s az oloti mészárlást, melyek mind hi-
vatalosan konstatálva vannak, s velők szemben egyhangu
tiltakozást hallatta már az egész európai közvélemény. Már
számaltanszor volt Spanyolország véres csaták és nagy
pusztítások színhelye, de ily mérvben, mint most, még
soha. A kormány és a nemzet meg fog tenni mindent és nem
retten vissza semmi áldozattól, hogy e vad felkelést mielőbb
elnyomja. Fanatismus és despotismus sohasem fognak egy-
mással szövetkezve diadalmaskodni a spanyol nemzet fölött,
folyjon bár még egyszer annyi vér és dőljön romba még
annyi város. Ma mint 1839-ben és 1849-ben, az eredmény
az igazságnak az igazságtalanság ellen, a szabadságnak a
zsarnokság ellen s az emberiséget felemelő és tökélyesbítő
eszméknek, az öt lealacsonyító és ellátiatitók ellen fog
kedvező lenni. — Végül megjegyzi a körirat, hogy a köz-
véleménynek nincs szüksége felvilágosító, utbaigazító ma-
gyarzatokra, mely a legnagyobb mérvben rokonszenvvel vi-
seltekik különben is a spanyol kormány iránt; de a kül-
vakra nál levő spanyol képviselőnek meg kell mindamellett
ragadniok minden alkalmat, hogy hivatalosan és nem hi-
vatalosan rámutassanak a valódi tényállásra s kifejtsek a
háboru okait, melyeket a karlisták oly igazságtalanul idéz-
tek elő.

Az interventiót a spanyol ügyekbe az ösz-
szes európai sajtó napról napra hangosabban sürgeti, ki-
vétel csak néhány angol lap, köztök a hatalmas "Tim-
e s" tesz. E lapok az angol szatócs-politikát követik,
melyet a közelebbi trónbeszéd is hangoztatott, amidőn az
interventió határozottan kárhoztatta. — Sőt a "Time s"
közelebbi számában eme skandalósus hirdetés olvasható:
"Angolok, kik ő spanyol felsége VII. Károly (Don Carlos)
ügyével rokonszenveznek, a n g o l k a r l i s t a k o m -
m i t é jelentését a Great Queen utca 10 sz. alatti iro-
dában megkaphatják." — A mivel a londoni karlista bi-
zottság fenállása nyilván be van vallva. — H á r o m
s p a n y o l t i s z t B e r l i n b e n időz jelenleg a
fegyverszállítás ügyében, mely iránt mint említettük, szer-
ződést kötött a spanyol kormány egy berlini gyárral. A
berlini kormánynak semmi kifogása e szerződés ellen,
minthogy népjogi elvek szerint a karlistákat hadviselő fél-
gyanánt el nem ismeri.

TÁVIRATOK.

Zágráb, aug. 10. A bán azon interpellációra, szá-
dekozik-e a kormány tvjavaslatot terjeszteni be a politikai
közigazgatás szervezésére s értekezett-e e tárgyban a ma-
gyar kormányval — azon választ adta, hogy a tvjavaslat
be fog terjeszteni s hogy a magyar kormány semmi aka-
dályt nem gördít az elé. — A ház tudomásul vette a vá-
laszt. — Jók a határőrvidéknek Horvátországba kebele-
zése iránti tett interpelláció.

Nápoly, aug. 10. A déli és a római vasutak több
hivatalnokánál házmotázások tartattak; a déli vasut két
hivatalnoka el is fogatott és több lázító irat foglaltatott le.

Róma, aug. 10. Garibaldi állítólag vesélyesen
beteg.

Barcelona, aug. 9. Nagy zavar volt a városban,
minthogy a közelben 2000 karlista mutatkozott s katonas-
ság nem volt jelen.

Versailles, aug. 10. A német követ szombaton szó-
belileg közölte Décazes hg külgügyrel, hogy Németország
elismerni szándékozik a spanyol kormányt.

Kissingen, aug. 10. Bismarck hg a legjobb ered-
ményvel fejezte be a fordókurát s legközelebb elutaz.

Bécs, aug. 10. Mint a "Tagespresse" írja, a
német körjegyzék, mely a madridi kormány elismerésére
hívja fel a hatalmakat, szombaton érkezett Bécsbe s egye-
dül csak az elismerés opportunitásának hangsúlyozására
szoritkozik.

UJDONSÁGOK.

Időjárásunk tegnap délután óta tikkasztó melegség
után egyszerre ósziv változott. A láthatárt szürke fellegek
borítják s csipős északnyugoti szél dühöng, megbontva a
házak tetejét, kéményeit s százáknént zuva be az abla-
kokat és korbácsütések gyanánt verve a hideg esőt s ka-

ricsot a járó-kelők szemé közzé, kik mind ősz felöltökbé
menekültek.

A tanszerkiállítás öt nagy termét foglalja el a fő-
reáltanodának s az érdekes nézni valók oly nagy tömegét
halmazza egymásra, miszerint egyszer meglekintés alig
elégéses. Nem csak taneszközökkel, de nagyszámu kézi-
munkával is találkozunk itten s kellemesen lepik meg az
embert a tankönyvek sokasága, a szemléleti táblák és raj-
zok, a térképek és földgolyók. Továbbá százféle alakban
találkozunk a természettudomány segédeszközeivel az egy-
szerű villanygéptől a meteorologiai készülékekig, a lepké-
től az emberi szervezet egyes részeit feltűntető szép gyp-
alakokig. A rajz és képzőművészet segédeszközei szintén
számosak. Tanszerket nemcsak a fővárosi, de a vidéki,
sőt külföldi kereskedők is állítottak ki. — Az első terem
az iskolai butorokat, a második a kisdedővők tanszerit,
játékait; az iskolák s egyletek kiállításait, a megyei tan-
kerületek stat. táblázatait stb. tartalmazza. A harmadik
teremben vannak a rajz, és mértan, földrajz, történelem,
tornaszat és ipar-ókt. tárgyai, a negyedik természetrajzi
és gazd. tárgyakat és kiállítást foglal magában, míg az
ötödik azon tárgyaknak ad helyet, melynek elkésvé ér-
keztek.

Brutalítás. A mult pé iteken a Mollinary ezred első
zászló-alja gyakorlatot tartott a százház melletti térségen.
— A csapatot maga az alezredes vezényelte, ez azonban
épen nem genirozta K t z kapitányt, hogy egy önké-
nytest — ki a mellett ügyvédjelölt — meg kardla-
pozzon. — Ugyancsak e t. urnak szokása az önkényteseket
per Esel, Hund, Rindvieh titulálni; a legénység pedig
előtte csak: ungarische Betyären. — K r a u t w a l d
ezredes mindenesetre megtehetné, hogy órákat adatna az
ily tiszteknek az illetanból s felvilágosítaná, hogy ők az
osztrák-m a g y a r-hadseregben szolgálnak. — Hát még
ha lóra ülteti Koller miniszter az ily tisztet, ki beszélend
ekkor vele! Különben megérdemlé, hogy lovat adjanak
alája, csakhogy egészen más értelemben.

A tegnapi „Bau-Zeitung“ közli a Schneider-féle
telek (a kigyóter és uritucz sarkán) fenmaradt részé-
nek rajzát. Az épület egy emeletes lesz, melynek földszint-
jét boltok foglalják el, míg az emelet egészen egyetlen
termet képezend. Magassága körülbelül akkora lesz, mint
a mellette levő kuria-épület.

A délmagyarors. tanítók nagygyűlése f. hó 6-án
ült össze Zombolyán s mint onnan a „R.“-nak írják,
a tanítók három napi ülése után azt hihette az ember,
hogy valami németországi „Lehrertrag“-gal van dolga. Né-
metül ment minden s a bejelentett magyar előadást napi-
rendre sem tűzték, a királyt s Trefortot a lakomán néme-
tül köszöntötték fel, szóval minden tettökkel a becsületes
hazafiak ellenszenvét iparkodtak felkelteni.

**Fenyítő feljelentés egy önkényes árverező
ellen.** A kir. fenyítő járásbírósnál B a y e r n e egy
margitai pinczérnek neje panaszt tett, hogy neki Kohn a
váci utcában levő árverezési boltjában, hol többfélét vá-
sárolt, egy darab vásznat, melyre nem is „licitált“ majd-
nem erővel kezébe adtak, és annak fejében tőle 15 fírtó
elvettek. A mára beidézett árverező boltos nem is akar
emlékezni ezen esetre, szembesíttetni kívánt a nevezett pa-
naszos nővel, ki már haza utazott és késékn nyilatkozott
végre, a vásznat visszavenni. M i h á l y i járásbíró ur
ezen értelemben értesíteni fogja a panaszosnót.

A herendi porcellángyár, mint már említettük,
csődöt jelentett be. A lapok csak egyszerűen megemlítették
e hírt. A „P. N.“ ma egy cikkeskét közöl e dologról,
mely szerint Fischer gyára 36 év óta fenáll, s készítményei
europaszerte a sévresi és chinai porcellán mellett emle-
gettettek, sőt némelyek által azoknál előbb helyeztetnek.
Fischer azonban inkább művész, mint iparos levén, gyára
művészeti oldalaira sokkal több gondot fordított, mint
üzleti kiterjesztésére, s ma a hires gyár bukás szélén áll.
El akarnak azonban követni a gyár jóakarói mindent,
hogy azt a bukástól megmentésék. Vasprémmegye folya-
modott a kormányhoz, hogy e legkitünőbb magyar gyárt
ne hagyja tönkre jutni. A kormány azonban m o s t nem
sokat tehet ily pénzt igénylő ügyben, ezért most azt ter-
vezik, hogy egy részvénytársulat vegye át az üzletet, s a
raktárban készen álló gyártmányokkal vegyen részt a phi-
ladelphiai kiállításon. A gyárt, a raktárban felhalmozott
kész árukkal jelenleg 300,000 fírtá becsülük.

Az apatini iparkiallítás Schmausz Endre védnök
több helybeli és számos vidéki vendég jelenlétében vasár-
nap nyitotta meg ünnepelesen. A jury Ráth Károly elnök-
lete alatt alakult meg, mire a munkálatok megkezdtek.
Délben diszbed volt, este pedig vigalom a vendégek tisz-
teletére.

Rövid hírek. Állandó czirkust akarnak
építeni a fővárosban, a külső Nádorutca és a váci ut
közti téren. A czirkust egy vállalkozó fogná építeni s az
bizonyos meghatározott idő multával a város tulajdonába
menne át. — **Bécsben** nagy izgalmat szült azon hír, hogy
a kolera kiütött, mint azonban a hivatalos lap közölte or-
vosi vizsgálat eredményéből kitünik a kolera hír nem volt
igaz. — **Liebig** emlékszozára Bécsben eddig 2280 fírt
gyült össze. — **A nemz. színházban** az előadások való-
szintűleg csak f. hó 18-án kezdődhetnek. — **Munkácsy
Mihály** f. hó 4-én tartotta esküvőjét de Marches Helén
báronővel a colpachi kastélyban Luxemburgban. — **A ko-
lozsvári hölgyek** 138 fírt és 1 db aranyat gyűjtöttek,
hogy a dalárünnepélyre részokról díjúl egy aranyozott ba-
berággal kerített ezüst lantot készíttessenek. — **A tüzöl-
tök 2. nagy gyűlése** Sopronyban szept. 5-8-án fog
megtartatni, melyre 130 hazai tüzöltő-egylet hivatott meg-
— **A pápai jogakadémia** igazgatósága hirdetésileg tu-
dítja, hogy a h á r o m é v i j o g i t a n f o l y a m a
jövő 1874/5. tanévben még fent fog tartatni. — **Mér-
gezés.** Vácott f. hó 6-án Emerich Irma kisasszony, az
ottani járási orvos leánya meghalt s az orvosi látlelet
mérgezés tüntet fel. Még nincs kiderítve, öngyilkosság,

vagy gyilkosság okozta-e a szerencsétlen leány halálát.
— **A szünidőben** Pécssett rendezendő torna-tanfolyamra
körülbelül 30 tanító jelentkezett. — **Bokody** szintársulata
csütörtökön Moliére „Fösvényét“ fogja adni, melyben a
szini képezde egyik jeles növendéke Gyöngyössi Etelka
kisasszony is fel fog lépni. — **Olthatatlan viharfáklyák-
kal** tartottak próbát a napokban. E fáklyák fénye élesebb
a légszeszénél s a lángot semmiféle vihar nem képes elot-
tani. Előnyük az, hogy nem csipegnék, nem füstölnek és
szagtalanok. — **A főváros III. kerülete** ellen a mérnöki
hivatal azon panaszt emelte, hogy ott a házak és telkek
számozása igen hiányos. A középítési bizottság albizottsá-
got küldött ki, mely e tekintetben javaslatot teend, —
A de Gerando család hosszufalvi birtokán (Kővár.)
saját költségen mintaszertü magyar iskolát tart fen, mely-
ben legközelebb is 10 román fiu tanul meg magyarul. A
derék család maga is részt vesz az oktatásban. — **Kéjvo-
nat** indul csütörtökön este 5 órákor a pesti állami indóház-
tól Ischlbe, Gmundenbe és Salzburgba.

Törvényszéki csarnok.

(Az újpesti lázítási bünper folytatása) S z i-
l á g y i József és P á c z y Lydia ellen, kik az újpesti
községhez fosztogatásban résztvettek, de a nagy bünper
tárgyalása alkalmával el nem iteltettek, mára volt kitézve,
a törvényszék azonban a kir. ügyészség indítványához ké-
pest a vizsgálat kiterjesztését rendelte el.

(Orgyilkosság) H o r v á t h B e r t h a János
szőregi földmivelő f. é. január havában J u h á s z Pál
nevű mostoha atyját, kivel az előtte való estén összeveszett,
álmában agyonlőtte, és midőn anyja és nőtestvére a lövésre
felébredtek, azt mondá, hogy ziványok löttek be az abla-
kon át. Konstatáltatott azonban, hogy az ablak nem ki-
vülről befele, hanem belülről lett kitérve. Továbbá Hor-
vátnak fegyvere, mely a halott ágya mellett a földön fe-
kült még füstölgött. H o r v á t h - B e r t h a később
a vizsgáló bíró előtt bevallá, hogy ő lötte agyon atyját,
még pedig állítólag dulakodás közben. Daczára ana-
nak, hogy a végtárgyalás alkalmával előbbi vallomá-
sához visszatért, a nagyikindai fenyítő törvényszék
előre megfontolt orgyilkosságnak tekintve vádolttnak
cselekedetét, ezt h o l t i g l a n i b ö r t ö n r e ítélte.
E törvényszék ítéletében kimondja egyszerűen, hogy a
törvényszerű halálbüntetés csak azért nem lett alkalmazva
a jelen esetben, mert csak összetett bizonyítékokon alap-
szi vádolttnak ítéltetése. — A kir. tábla 20 évi börtönre
szállította le a büntetés tartamát. A legfőbb ítélőszék,
melynek mai ülésében V a d n a y referálta a bünesetet,
csak az e m b e r ö l é s tényállást látván helyreállítva
vídott ellen, ezt e büntény miatt csak t i z é v i b ö r -
t ö n r e ítélte. Vádolt anyja és testvére az orgyilkos-
ságban való bünrészség vádja alól mind a három foku
bírótság által föl lettek mentve bizonyítékok hiányából.

Közgazdasági értesítő.

Terményüzlet. B u d a p e s t, aug. 10. B u z a az
utóbbi két nap alatt bővebb kínálat mellett hanyatlott s
a legfinomabb fajokat kivéven a többiek 5-10 krral es-
tek. Elkelt mintegy 50,000 mázsa. — R o z s krral
csökkent mérőnkint. — Á r p a 20 krt vesztett; z a b pár
krajczárral szintén alább szállott: k u k o r i c z a a cse-
kely forgalom mellett változatlan maradt. — Hivatalos
jegyzéssel a következő kitések történtek: B u z a, tisztai
10,700 mérő 90-87 fútos 6.30-10 kr, fehérvári 6200 m.
88 fútos 6.30-35 kr, — b á n s á g i 2600 m. 87 fútos 6.10
kr 5 pestvidéki 1400 m. 87 fútos 6.10 kr, tavalyi oláh
4000 m. 80 fútos 4.45 kr vmázsánkint és 3 hónapra. —
R o z s 1800 m. 78-80 fútos 4.20 kr. — Á r p a 3100
72 fútos 3.50 kr. — Z a b 1500 m. 50 fútos 2.20 kr.

M a g á n t u d ó s i t á s o k szerint buza erősebb
kínálat mellett 5 krt vesztett; elkelt mintegy 40,000 má-
zsa 5.90-6.30 kron kelt. — Á r p a 10 kral olcsóbb s
elkelt mintegy 6000 mérő 3.40 kron; zab 2-5 krral
csökkent s 2.20 kron kelt; szept.-okt. eladatott
85-40,000 mérő 2,19 kron Győrből.

Áru-és értéktőzde. Az e l ő t t ö z s d é n nagy
élenkség uralkodott szilárd áruk mellett. Föld. 80-80.75,
municip. 37.75, tak. és hitelegy 56.75, m. hit. 221.50. —
D é l b e n ugyanoly kedvező maradt a hangulat; m. vas-
ut kölcs. 97.50-75; — bankok közöl 37.75-25, anglo
42.50-42, m. hit. 221.50-25, földh. 80.25-75 záró-
dott. — Egyéb értékekben nem volt semmi üzlet; egyes
kitések fordultak ugyan elő Ganzféleben 270, kőszén és
téglyagyár 160 fírtal. — Valuták és jelváltók lanyhák.

Időjárás. Tegnap és ma borult idő; tegnap délu-
tán óta folyvást esik; hajnal óta tartós erős szél, mely az
esést gátolja.

Bécsi gabnatőzde aug. 8. Hivatalos jegyzések
szerint magyar buza helyben 88 fútos 6.40 vmázsán-
kint, ugyanaz Tarnóczon 6 fírt. — Á r p a osztrák Bécs-
ben 71 fútos 3.60 mérőnkint, magyar Győrből 71 fútos
3.60 kr. — Z a b magyar, Bécsben, transito 49-51
fútos 3.5-15 mérőnkint, 52 fútos 3.35-45 kr, 50-51
fútos 6.20-25 vmázsánkint, ugyanaz Győrből 2.80 kr
50 fútos.

M a g á n t u d ó s i t á s o k szerint elkelt 50,000
vmázsá buza. Átalában nagy volt a kereslet a fogyasz-
tás és Cseh- s Morvaországok számára. Középmínőségű
buza kivételre élénken kerestetett. R o z s b a n szintén
élénk üzlet fejlődött ki, valamint á r p a b a n is, mely
azonban tömeges kínálat mellett 25-30 krral csökkent.
— K u k o r i c z á b a n nem volt nagyobb üzlet, míg a
z a b élénken kelt; új áru 15-20 krajczárral ol-
csóbb, tavalyi termék elhanyagolt s ára 5-10 krajczárral
csökkent. — Elkelt: b u z a, b á n s á g i 88-
89 fútos Bécsből 6.50, felvidéki Bécsből 88-89 fútos 6.40
kr, ugyanaz Tarnóczról 6 fírt vmázsánkint. — R o z s
felvidéki 81-82 fútos Florisdorfól 4.90, Leobensdorfól

5 fnt mérőnkint. — Á r p a magyar 72—73 fntos Bécsből 3.96—4.20, szeredi 72—73 fntos Bécsből 3.94, bécsi termés 70—71 fntos 3.60, magyar 70—71 fntos Győről 3.40, Mosonyból 72—73 fntos 3.44. — K u k o r i c z a bácskai Bécsből 4.60 vmmáza. — Z a b magyar 47—52 fntos Bécsből bécsi mázsánként 6.20—50 kr., győri Győről 50 fntos 2.80 kr.

A II. magyar molnárgyűlés elhatározása, mely a gabnavám megszüntetésére vonatkozó memorandum átnyújtásával volt megbizva, vasárnap tisztelt Barta l ker. miniszternél, ki Hirschler beszédére kijelenté, hogy méltányolja a magyar malomipar kívánságait, a dolgot azonban az országgyűlésnek kell eldönteni, különben a kormány előterjesztésének összhangban fog lenni a malmok intencióival.

A m. kir. államvasutak igazgató-tanácsa, mint a „P. Lloyd“ értesül, elvileg az anhalt-berlini vasut javaslatának elfogadása mellett nyilatkozott, azonban a közl. miniszteriumban közelébb lefolyt értekezleteken szükségesséknél és kívánatosnak jelölt határozatok (minők a tarifának megszabása az eddigi magasságban, a refectiák költsönös megszüntetése stb) elfogadása előbb biztosítandó, és csak ennek megtörténtével fog az igazgató-tanács a fenebbi értelemben véleményes jelentést adni.

A temesvári terménycsarnokot az ottani Lloyd-társulat az élénk forgalom következtében ismét megnyitotta s meghívásait az illető terménykereskedőknek megküldötte.

Tisztelt vidéki levelezőinket kérjük, sziveskedjenek a terményeredményeiről, a vidéki piacok forgalmáról s a termények áráiról röviden s minél gyakrabban tudósítani.

Arad, augusztus 8. Még mindig nem jelezhetünk élénk üzletet, miután úgy a termelőknek az árakhoz való ragaszkodása, mint a lanyhaságot jelentő külföldi tudósítások miatt a kivitel lehetetlen. Buzából menesztettek ugyan próbászallítmányok Svájcba, ez azonban főleg azért történt, hogy meggyőződés szereztessék; mielőtt fogadtatnak ott idej terményeink. Az árak: legfőbb tiszta-vidéki 5 forint 50—60 kr, bánáti 5 fnt 10—20 kr vámmázsánként.

Arpa úgy az itteni szükséglet, mint elküldésre keresett marad es a 70—72 fnt 3 fnt 5—10 kr a 67—72 fnt 2 fnt 80—90 krral fizetetik mérőnkint. A hozatal annyi mint semmi és nagyobb kínálat mellett viszhatalás várható.

Zabból több ezer mázsa, rövid határidőre 1 fnt 75—80 kr-ával 50 fontonként vétetett Pest részére.

Rozs kevés hozatott és e miatt nem kepezé a kereskedés tárgyát. Jegyzett ár 3 fnt 80—90 kr 80 fontonként.

A kukorica sokat szenvedett a tartós szárazság miatt és megbízható gazdák állítása szerint gyenge közepettermést fog adni. A készletben levő valamivel nagyobb kelendőségnek örvendett a hét vége felé. Jegyzett ára 4 fnt 40 kr vámmázsánként.

A kolozsvári piac hivatalos árjegyzéke júl. 26. Austr. mérő Tisztabuzza köz. 6 fnt 2 kr, Rozs köz. 4 fnt, 2 kr. Elegg. buza köz. 4 fnt 7 kr. Zab, köz. 2 fnt — kr. Egy mázsa széna, közre 1 fnt 30 kr, kötetlen 1 fnt 10 kr. Egy mázsa alomszalma 60 kr, szalma — fnt, 80 kr., Egy öl nem usztatott fa 11 fnt. Egy font üntött fagygyertya 35 kr. Egy font marhahús 21 kr. Egy font konyhaszisz 13 kr. Egy font rizs 18 kr.

Pécs, aug. 1. Buza 80—85 fntos 4 fnt — 4 fnt 65 kr, kétszeres 80 fntos 3 fnt 80 kr. Rozs 79 fntos 3 fnt 50 kr. Arpa 65 fntos 2 fnt 30 kr. Zab 1 fnt 80 kr.

Győr, augusztus 8-ról. Buza 6.00—6.20 krig; Rozs 3.80—4.00 krig; Arpa 2.80—3.20 krig; Zab 2.20—2.40 krig; — Kukorica 3.80—4.00 krig; Köles 4.40—4.80 krig; Burgonya egy zsák 1.60—2.00 krig; Bab 4.60—5.00 krig.

Behozatal; Buza 3872 mérő, Rozs 5955 mérő, Arpa 9000 mérő, Zab 391 mérő, Kukorica 72 mérő, Köles 33 mérő, Bab 63 mérő, Burgonya 450 zsák.

B-Gyarmat, aug. 7. 1 posz. mérő Tisztabuzza 5 fnt — kr., 5 fnt 20 kr. Rozs 3 fnt 40 kr, 3 fnt 60 kr. Arpa 2 fnt 60 kr, 2 fnt 80 kr. Zab 2 fnt 20 kr, 2 fnt 40 kr. Kukorica 5 fnt — kr.

Kassa, aug. 8. Buza 5.50—5.25. Kétszeres 4.60— —. Rozs 3.75—3.80 Malátá árpa 3.25 —. Arpa 3. — — 2.75. Zab 2.10—2. — Kása 9.65—9.25 Kukorica 4.75—4.50.

Budai szinkör. Kedden, aug. 11. „Száz szüz“ nagy operette.

Simonyi Ernő, Mocsáry Lajos, főmunkatársak: **CSAVOLSZKY LAJOS** felelős szerkesztő.

H I R D E T É S E K.

Titkos 100 (9—12)

betegségeket,
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt),

bőrbajokat, üdült syphilis, huygcsőszükülést, gyakori magömlést,
gyógyít gyökeresen és biztossággal, anélkül, hogy a beteghivatása vagy életmódjában akadálytatlak:

Besenbek A.
gyak. orvos, sebész és szülész,
Pest, hatvani-utca 2-ik sz. az ó-pósta épületében II. lépcső, I. emelet.
(Fölmenet a főlépcsőn.)
Díjjal ellátott levelekre azonnal válaszol.
Naponként rendel: r. 9—4-ig, este 7—8-ig.

BOGDÁN JÓZSEF
kocsi-gyára,

Budapest, Terézváros, aradi-utca 5-ik szám alatt.

A t. cz. uraságokat, úgy általában a nagy közönséget tiszteltet értesítem: hogy jól berendezett kocsi-gyáram minden ide vágó megrendeléseket elfogad, s ezeknek a legválogatottabb izlésig pontosan és gyorsan megfelelni képes.

Készítményeim kiváló előnyei: hogy kocsijaim minden görbe részletei egyenes fából, egész darabban vannak a faszálak szerint meghajlítva, ugyazintén a keréktálapok is egyenes fából meghajlított egy daraból készültek — minden toldás nélkül. — E tulajdonságnál fogva a gyáramban készült kocsik (hintók) s bármely alakú könnyű szekerek csaknem felénivel könnyebbek, s így csekélyebb vonóerővel járnak s mégis sokkal tartósabbak, mint a közönséges, maig is szokásos mólton készülték, és e mellett az árak csinosan kiállított ruganyos kocsinak 250 forintnyi árából kezdve a lehető legjutányosabbak. S minthogy a kocik teljes kiállítására szükségelt mindennemű, ugy-mint kerékgyártó-, kovács-, szíjgyártó- és kárpitos munkák, gyáram által végeztetnek: kocsijaim, szekereim tartósságáért — azok rendes használat feltételezve — két évi jótállást vállalok.

A t. cz. megrendelők kívánataira kocsijaimra rajzok árjegyzékkel együtt azonnal küldök.

Uj vendéglő.

A „Komlókert“

vendéglőt átvettém és belső mint udvar-helyiségeit diszesen felszereltem.

Magyar szellemű vendéglőt és kedélyes szórakozási helyet ohajtok benne fentartani nyelvre, konyhára, borokra, zenére és dalestélyekre nézve, úgy hogy mindenki otthonosan és kedélyesen érezhesse magát; s az idegen is láthassa életünket.

Pinczérem nyelve magyar.
Konyhám izletes és erősen tápláló.
Boraim mint már rég idő óta: Balatonmellékéről, — saját termés is, — Neszmélyről, Somlyóról, Érmelléki bakatorból, Tokajhegyaljai Aszucza és Aszuborokból: Egri, Viszontai és Ménesi vörös borokból, legjelesebb természetűnk pinczéiből kerülnek.

Zene: naponként magyar zene.
Dalestélyeket jól szervezett magyar daltársulat tart.
Méltányos árak mellett pontos szolgálatot ajánlok.

Tisztelettel
Parragh Gábor

Dr. Handler Mór
orvos- és sebésztudor, szülész és szemész.
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker **biztosítása** mellett mindennemű

Titkos betegségeket
1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, u. m.:

MAGÖMLÉSEKET,
az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolysást, különösen a

TEHETETLENSÉGET
(elgyengült férfierőt),

2) **huygcsőfolyásokat** (még oly idülteteket is), a nemzörészek bujakóros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsufításaiban,

3) **huygcsőszüküléseket**

4) friss és idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett **fehér-folyást**, és az onnan eredő

magtalanságot

5) **bőrkiütéseket,**
6) a huyghólyag betegségeit, és mindennemű vizelesi nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3—5-ig és estve 7 órától 8-ig.

Lakása augusztus elseje óta:
belváros, kigyó-utca 2-ik szám alatt kigyó és városház-utca sarkán, (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.
Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

Keresztetik
6—700 holdas instrualt birtok haszonbérbe, nemkülönben:

Termények eladásának
ideje lévén, a t. közönség szives figyelmébe ajánlja magát

DAPSY & TÓVÖLGYI TITUSZ
irodája,
(Budapest, országút 15. sz. Zrinyi-ház.)

Nem különben vállal pereket, bankokból eszközöl kölcsönöket. Rögtön válaszol bár mi kérdésre és sebesen intéz el minden elintézhető dolgot.
Megrendeléseket gyorsan teljesít.

Mindent utánvét mellett.

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft.

A lap szétküldésére vonatkozó reklamát előfizetési pénzek és hirdetések kiadó-hivatalba intézendők.

A szünet

Vessünk számat egy kissé képen az ülészek leforgása után zetesen pártviszonyaink tekintetével.
A deákpártnak belélete helyezve a választási törvény pártot nem vezérlő többé elvek és, egy nagy feladat megoldás eredmények consolidálásánál tartás; a mit ott látunk, az nek gépies továbbmozgása, a küzdelem. S ez utóbbi mentől nagy politikai és pedig parlamenti törekvésének menni nem s

Teljesen félretette a törvényt és komolyságot: félretelastási törvényt kizárólag az meg, hogy általa saját uralkotartását biztosítsa. Nem a demnem a szabadelvűség vagy emberek előtt, nem volt irányamiféle elv, egyedül azt kerestehasználni az alkalmat arra, alkalmával többségben maradjha reaktionarius m e g y ö öket, még ennek is lehetne mőség, melylyel a komoly megbir. De én úgy ismerem — s

— a deákpártnak mostani veztáplálnak aristokratikus hajlariusok a szónak valódi értelmé hozott intézkedések mégis reamegszorító, mert jogfosztó terazért van, mivel azon meggyőzőkódó társadalmi osztályok gyályezni a társadalom nagy tömeszabadság esküdt ellenségeivoklerikalizmussal fujának egyazért, hogy a deákpártnak urais, hogy biztosítsák maguknak totsítsák maguknak a szeméuton, melyen megkezdették. Oa reaktionarius intézkedésekdeákpárt hatalmának fentartás koztak szükségesséknél; ha tőkédések mutatkoztak volna akkor ilyenekhez járultak volgel bocsátották volna világban mint tették most ellenkező irá

A deákpártnak magavise hozatalánál elítelt ü g ber szemében. A nemzet türí kodását, mert hát a nemzete Nem kis feladat mozgásba hettetre érlelni a benne támadt rendszer még nem járta l 1867-iki kiegyezés új ösvény egy egészen új rendszert t mindekkoráig várta, leste ez sét, hatását, nem egyes párt Cassandra szerepét vitték, de meg még csak most kezd és rendszer nem jó, s azért nemráig hatályosabban nem lépészer ellen.

Ama nagy közönség, n hez mindekkoráig ragaszkodotulajdonított minden bajt, rendszernek jószágában Kéts magatartásának nagy része v előidézésében, melyek benn elárastottak. A személyek és a gseftelés, a személyek élreállítás, mely most a vállában culminált, de nagyon támogató nagy tömeg, ha n személyek fogyatkozásának rosz, a rendszer az a lejtő, meg senki, a ki arra áll.